

BIBLIJA – KNJIGA MEDITERANA PAR EXCELLENCE
(Split, 24.-26. rujna 2007.)

U okviru 19. međunarodne kulturne i znanstvene manifestacije *Knjiga Mediterana*, koju je u Splitu organizirao Književni krug Split, održan je od 24. do 26. rujna 2007. godine međunarodni znanstveni skup pod naslovom *Biblija – Knjiga Mediterana par excellence*. Skup su zajednički pripremili Književni krug, Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu i Zavod za znan-

stveni i umjetnički rad HAZU Split, a članovi organizacijskog odbora bili su splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić, akademik Nenad Cambi i prof. dr. Marijan Vugdelija. Simpozij je okupio tridesetak znanstvenika, bibličara, teologa, filologa i književnih povjesničara iz raznih zemalja, Izraela, Italije, Austrije, Slovenije, Bosne i Hercegovine te Hrvatske.

Prijepodneva su izlaganja prvoga dana skupa bila posvećena osnovnim pitanjima u istraživanju Biblije, njezinoj tekstualnoj tradiciji, kanonu i sadržaju. Izlagali su: Marinko Vidović (Split), *Nastanak Biblije*; Anto Popović (Sarajevo), *Biblija – Kanon*; Ivan Dugandžić (Zagreb), *Glavni naglasci u promišljanju Sv. Pisma Novoga zavjeta danas*; Frederic Manns (Jeruzalem), *Targumic and Rabbinical Studies as a Possible Background of the New Testament*; Tomislav Vuk (Jeruzalem), *Doprinos orijentalistike za biblijske znanosti, naročito na području historiografije: opće smjernice i konkretni primjeri*; Domagoj Runje (Rim), *Važnost kumranskih rukopisa u proučavanju Biblije* i Drago Šimundža (Split), *Književni rodovi u Bibliji*. U popodnevnom dijelu predstavljen je ekumenski, katolički, protestantski i muslimanski pogled na Bibliju i to u sljedećim izlaganjima: Jože Krašovec (Ljubljana), *Universal and Holistic Aspects of Human Development in the Bible and Cultural History*; Davorin Peterlin (Zagreb), *Protestantsko razumijevanje Sv. Pisma promatrano iz ekumenske perspektive* i Šefko Omerbašić (Zagreb), *Islam i Biblija*.

Kršćanski evanđeoski nauk o ljubavi prema neprijatelju, hrvatska biblijska baština i stari hrvatski biblijski prijevodi bile su teme oko kojih su se grupirala predavanja drugoga dana simpozija: Marijan Vugdelija (Split), *Biblija – knjiga nad knjigama. S posebnim osvrtom na njezin nauk o nenasilnom*

otporu i ljubavi prema neprijatelju (Mt 5,38-48); Marijan-Mate Mandac (Split), *Sv. Jeronim Dalmatinac i Biblija*; Radoslav Katičić (Zagreb), *Split i Biblija – knjiga Mediterana*; Bonaventura Duda (Zagreb), *Zagrebačka Biblija 1968*; Miroslav Palameta (Vatikan), *Marulićevo čitanje Biblije*; Petar Bašić (Zagreb), *Neke značajke Kašićeva prijevoda Svetoga pisma*; Vesna Badurina-Stipčević (Zagreb), *Hrvatskoglagoljska Biblija*; Mario Cifrak (Zagreb), *Pohrvaćivanje poslanica i evanđelja – lekcionari te Nenad Cambi (Split), Sveti Pavao na moru*.

Posljednji dan skupa okupio je referate koji su obrađivali odnos Biblije i jezika, suvremene biblijske prijevode, književne obrade biblijskih tema i uopće odnos Biblije i književnosti. Izlagali su: Mato Zovkić (Sarajevo), *Šarićeva Biblija 2006. – treće popravljeno izdanje*; Josip Bratulić (Zagreb), *Biblija i jezik hrvatske književnosti. Svi cjeloviti prijevodi Biblije kod nas. Kako utječu na književni jezik*; Irena Avsenik Nabergoj (Ljubljana), *Longing and Temptation in the Bible and in Literary Traditions of the Mediterranean Area*; David Volgger (Rim), *Die Josefsgeschichte in Gen 37-50 un der Josefsroman von Thomas Mann*; Stipe Botica (Zagreb), *Biblija i hrvatska usmena književnost*; Krešimir Šimić (Osijek), *»Muka Gospodnja našega Jezusa Isukrsta« Petra Kanavelića u kontekstu dopreporodne drame s pationskom tematikom*; Božidar Petrač (Zagreb), *O nekim vidovima muke u hrvatskoj drami 20. stoljeća* te Ivica

Matičević (Zagreb), *Biblija i hrvatska književna avangarda*.

Biblijski znanstveni skup okupio je brojne stručnjake s raznih područja biblijskih, teoloških i filoloških znanosti, koji su prezentirali današnje stanje istraživanja Biblije. Naglasak je bio na Bibliji kao iskazu mediteranskoga naslijeđa, isticano je da je Biblija u pravom smislu mediteranska knjiga. Hrvatski biblijski prijevodi usko su vezani uz najstariju hrvatsku povijest i kulturu i značajno su utjecali na razvoj hrvatskoga jezika. Biblija je nepresušna knjiga koja se stalno tumači, čita, prevodi, koja je poticaj i nadahnuće književnicima i umjetnicima. U posljednjim desetljećima u svijetu su se intenzivirala biblijska istraživanja, organizirani su brojni skupovi biblijske tematike, faksimilno i kritički se izdaju stara izdanja biblija, Biblija se istražuje s raznih aspekata. Stoga svakako treba čestitati organizatorima, što su oko markantne teme kao što je *Biblija – Knjiga Mediterana par excellence*, uspjeli okupiti velik broj međunarodnih i domaćih istaknutih znanstvenika. Izlaganja sa skupa bit će tiskana u posebnom zborniku.

VESNA BADURINA-STIPČEVIĆ